

Tarih : 25.05.2022
Sayı : 2022-44
Konu : Basit Usulde Tespit Olunan Kazançlarda Gelir Vergisi İstisnası Hk.

31847 sayı ve 26 Mayıs 2022 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 320 Seri No.lu Gelir Vergisi Kanunu (GVK) Genel Tebliğiyle kazançları basit usule tabi olanlara sağlanan gelir vergisi istisnasına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

1. Basit Usule Tabi Olma Şartlarına İlişkin Açıklamalar

Kendi işinde bilfiil çalışan veya bulunan, GVK 47. maddesinde belirtilen kira tutarını (2021 takvim yılı için büyükşehir belediye sınırları içinde kalan yerler için 12.000 TL, diğer yerler için 7.600 TL, 2022 takvim yılı için büyükşehir belediye sınırları içinde kalan yerler için 16.000 TL, diğer yerler için 10.000 TL) aşmayan ve 48. maddesinde yer alan alış-satış ve/veya hasılat sınırı altında kalan küçük esnaf ve sanatkarların kazançları basit usulde tespit edilmektedir.

Basit usule tabi mükelleflerin, sahibi veya işleticisi sıfatıyla birden fazla motorlu araçla veya birden fazla işyerinde ticari faaliyette bulunmaları, GVK 47/1. maddesinde yer alan "kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak" şartının ihlali sayılacaktır. Dolayısıyla bu şekilde faaliyette bulunan mükellefler basit usulden faydalanamayacaktır.

Basit usule tabi olan mükelleflerin, başka bir iş yerinde ücretli olarak çalışmaları, kendi işinde bilfiil çalışma veya bulunma şartının ihlali olarak kabul edilmekte ve bu mükelleflerin basit usulden faydalanmaları mümkün bulunmamaktadır. Ancak, işin başında bilfiil çalışmak veya bulunmak kaydıyla, basit usulde faaliyette bulunulmadığı zamanlarda ücretli olarak çalışılması (kısmi süreli çalışma veya mevsimlik işçi olarak çalışma gibi), işin başında bilfiil çalışma veya bulunma şartının ihlali sayılmayacaktır. Başka bir işyerinde ücretli olarak çalışan basit usule tabi mükelleflerin kendi işlerinde bilfiil çalışıp çalışmadıkları veya işlerinin başında bulunup bulunmadıkları hususu vergi dairelerince yoklama ile tespit edilecek ve mükellefiyet durumları bu tespite göre değerlendirilecektir.

Basit usule tabi mükelleflerin, aynı faaliyetlerini internet ve benzeri elektronik ortamlarda da sürdürmesi basit usulün şartlarını ihlal sayılmayacaktır. Basit usule tabi olan mükellefin sürdürdüğü faaliyetinin dışında, internette ve benzeri elektronik ortamlardan da başka bir faaliyette bulunması (GVK mükerrer 20/B maddesinde belirtilen faaliyetlerde bulunanlar hariç) durumunda, birden fazla alanda faaliyette bulunmuş olunacağından, söz konusu mükelleflerin basit usulden yararlanması mümkün bulunmamaktadır.

Bunula birlikte şartları sağlasalar dahi aşağıda sayılan işleri yapanlar basit usule tabi olamayacakları GVK 51. maddede düzenlenmiştir:

- Kollektif şirket ortakları ile komandit şirketlerin komandite ortakları.
- İkrazat işleriyle uğraşanlar.
- Sarraflar ile kıymetli maden ve mücevherat alım satımı ile uğraşanlar.
- GVK 94/1. maddesinde sayılan kişi ve kurumlara karşı inşaat ve onarma işini taahhüt edenler ile bu mükelleflere karşı derece derece taahhütte bulunanlar.
- Sigorta prodüktörleri.
- Her türlü ilan ve reklam işleriyle uğraşanlar veya bu işlere tavassut edenler.
- Gayrimenkul ve gemi alım satımı ile uğraşanlar.
- Tavassut işi yapanlar (dayıbaşılar hariç).
- Maden işletmeleri, taş ve kireç ocakları, kum ve çakıl istihsal yerleri, tuğla ve kiremit harmanları işletenler.
- Şehirlerarası yük ve yolcu taşımacılığı yapanlar ile treyler, çekici ve benzerlerinin sahip veya işleticileri (yapısı itibarıyla sürücüsünden başka on dört ve daha aşağı oturma yeri olan ve insan taşımaya mahsus motorlu kara taşıtları ile yolcu taşıyanlar hariç).
- Cumhurbaşkanınca kararlaştırılan iş grupları, sektörler, il ve ilçeler, büyükşehir belediyeleri dâhil olmak üzere il ve ilçelerin belediye sınırları (mücvahir alanlar dâhil), belediyelerin nüfusları, yöreler itibarıyla veya sabit bir işyerinde faaliyette bulunulup bulunulmadığına göre gerçek usulde vergilendirilmesi gerekli görülenler.

Ayrıca çeşitli Bakanlar Kurulu Kararlarıyla (BKK) basit usule tabi olmayanlar belirlenmiş aşağıda bunlara yer verilmiştir:

a) 8/5521 sayılı BKK uyarınca ülke genelinde uygulanmak üzere, zirai mahsul satın alarak bu mahsulleri kısmen veya tamamen tüketici dışında kalanlara satan ticaret erbabı gerçek usulde vergilendirilmektedir.

b) 92/2683 sayılı BKK uyarınca ülke genelinde uygulanmak üzere, her türlü televizyon, video, radyo, teyp, müzik seti, disk-çalar, kamera, bilgisayar, soğutucu, çamaşır ve bulaşık makinesi, elektrikli süpürge, elektronik müzik aletleri, elektrikli dikiş makinesi ile elektrikle çalışan benzeri eşyaların alım, satım ve üretimi ile uğraşan mükellefler gerçek usulde vergilendirilmektedir.

c) 95/6430 sayılı BKK ile;

1) Erzurum, Diyarbakır ve Sakarya illeri,

2) 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile büyükşehir belediyesi sınırları içerisine alınan yerlerden, yeni bağlanan mahallelerle birlikte 2000 yılı genel nüfus sayımındaki nüfusu 30.000'den az olan yerleri,

3) 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında büyükşehir belediyesi kurulan ve büyükşehir belediyesi sınırları içerisine alınan yerleri,

hariç; mücavir alan sınırları dahil olmak üzere büyükşehir belediye sınırları içinde,

- Her türlü emtia imalatı ile uğraşanlar,
- Her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar,
- İnşaat ile ilgili her türlü işlerle uğraşanlar,
- Motorlu taşıtların her türlü bakım ve onarım işleriyle uğraşanlar,
- Lokanta ve benzeri hizmet işletmelerini işletenler,
- Eğlence ve istirahat yerlerini işletenler.

Yukarıdaki düzenlemelere ilave olarak basit usulden gerçek usule geçiş ya da gerçek usulden basit usule tabi olma şartları GVK 50. Maddede yer almaktadır.

2. Basit Usulde Tespit Olunan Kazançlarda Gelir Vergisi İstisnası

Basit usule tabi mükelleflerin GVK 46. maddesine göre tespit edilen ticari kazançları gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Basit usulde kazanç istisnasından yararlanacak olan mükellefler, istisna kapsamındaki bu kazançlar için yıllık beyanname vermeyecek ve diğer gelirleri dolayısıyla beyanname vermeleri halinde de bu kazançlarını beyannameye dahil etmeyeceklerdir.

Basit usulde kazanç istisnası, 1/1/2021 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yürürlüğe girdiğinden, basit usule tabi mükelleflerin 2021 yılında elde ettiği ticari kazançları da bu istisna kapsamındadır.

Ticari kazancı basit usulde tespit edilmekte iken, GVK 47 ve 48. maddelerinde yer alan şartları kaybeden mükelleflerin ticari kazançları, izleyen takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirileceğinden, bu mükellefler şartların kaybedildiği yıl için de söz konusu istisnadan yararlanabileceklerdir.

Takvim yılı içinde basit usulden gerçek usule geçen mükellefler, gerçek usule geçtikleri tarihe kadar elde ettikleri kazançları için istisnadan yararlanacak, bu tarihten itibaren ise söz konusu istisnadan yararlanamayacaklardır.

Gerçek usulde vergilendirilmekteyken izleyen takvim yılının başında basit usule geçen mükellefler, basit usule geçtikleri tarihten itibaren kazanç istisnasından yararlanabileceklerdir.

GVK 94/1-10. Maddesi uyarınca şans oyunlarının oynatılmasına aracılık edenlere yapılan ödemelerden %15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılmakta olup bu kapsamda iş yapanlardan basit usule tabi olanlara yapılan ödemeler üzerinden söz konusu vergi tevkifatı yapılmayacaktır.

Basit usule tabi mükelleflerin ticari kazançları gelir vergisinden istisna edildiğinden ve bu kazançları beyan edilmeyeceğinden basit usule tabi mükelleflerin genç girişimcilerde kazanç istisnasından yararlanmaları söz konusu olmayacaktır.

Basit usule ilişkin gelir vergisi istisnası getirilmiş olmakla birlikte belge düzeni ve kayıtların tutulması uygulaması ve mükellefiyeti ile ilgili diğer ödevlerin yerine getirilmesi hususlarında herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Dolayısıyla, basit usule tabi mükellefler; kayıtlarının tutulması, belge düzeni ve mükellefiyetleri ile ilgili diğer yükümlülüklerini, mevcut mevzuat hükümleri kapsamında yerine getirmeye devam edeceklerdir.

Bu kapsamda, basit usule tabi mükellefler, fatura, perakende satış vesikaları ve diğer belgeleri düzenlemek ve kullanmak zorundadırlar. Ayrıca, "Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi" düzenledikleri meslek odaları veya meslek mensupları aracılığıyla "Defter-Beyan Sistemi" üzerinden kayıtlarının tutulmasına da devam edilecektir.

Basit usule tabi mükelleflerin vergi levhası alma zorunlulukları bulunmamaktadır.

[320 Seri No.lu Gelir Vergisi Kanunu Genel Tebliği](#)

Saygılarımızla...

Not : Bu sirküler bilgilendirme amaçlıdır. Sirkülerde yer alan konu ile ilgili olarak profesyonel bir danışmana başvurunuz.